

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۰/۱۲/۰۹

لیکنه: ولي الله ملكزی

ډاکټر عبد الرحمن زماني ليکوال او څيړونکی

يو انځورگر کيدای شي چې ښه خبرلوڅ و اوسي او يو انجنير ممکن ډير ښه هنرمند او ښه غږ ولري، خو داسی ډير کم ليدل کيږي چې يو څوک دی هم څيړونکی وي، هم مورخ او هم د طب ډاکټر. زما قدرمند دوست، ډاکټر عبد الرحمن زماني يو له دغسي ليکوالانو او اکاډميکو شخصيتونو څخه دی چې تر اوسه يې په پښتو، دري او انگرېزي ژبو تر دوه ويشتو زيات لوی او واره کتابونه ليکلي او يا ژباړلي دي. تر کومه ځايه چې زه پوهيږم ډاکټر زماني شايد د هغو گوته په شمار کونړيانو څخه وي چې زموږ کتابخانو ته يې دومره علمي سوغاتونه ډالی کړي وي.

نوموړی د ۱۳۳۳ هجري لمريز کال د وري د مياشتې په دولسمه نيټه د کونړ د غازي مير زمان خان د ځوی، الحاج محمد ارسلان خان زماني په کورکي زيږيدلی دی. لمړنی زده کړې يې په هرات کې تر سره کړې دي چېرته چې ټوله کورنی يې د ديارلس کلن سياسي بند نه وروسته په داخلي تبعيد کې ژوند تيرولو. متوسطه او ثانوي تعليمات يې په ۱۹۶۴م کال کې د نوي اساسي قانون د جوړيدو او سياسي بنديانو د خوشي کيدو نه وروسته په کابل او کونړ کې سرته ورسولي. د طب د انساني مسلک سره د ميني په پار يې د کابل پوهنتون د طب پوهنځي ولوست او د ۱۹۷۹م کال په پای کې، په افغانستان باندی د روسانو د بربنډ يرغل نه مازي څو اونۍ مخکې هيواد پرېښود او پاکستان ته مهاجر شو. ډاکټر زماني د کوچنيانو، مهاجرينو او تودو سيمو د روغتيايي چارو د ادارې په برخه کې په انگلستان، اطريش او هالنډ کې عالي تحصيلات وکړل او د امريکا د متحدو ايالتونو څخه يې د عامې روغتيا په برخه کې ماسټري واخيسته.

ډاکټر زماني د يولسو کالو لپاره (۱۹۸۰-۱۹۹۱م) په پاکستان کې د افغان کډوالو لپاره لمړی د UNHCR سره د ډاکټر او بيا وروسته د ARC يا د افغان مهاجرو د پاره د اطريش د مرستو د مؤسسي سره د ډاکټر، روغتيايي پروگرامونو د څارونکي، تنظيمونکي او ډايرکټر په توگه خدمت کړيدی. نوموړي يو کال د اطريش د پرمختگ او تعاون د ادارې سره د اسيا او افريقا د پرمختيايي او روغتيايي چارو د مشاور په توگه دنده تر سره کړيده. د شمال ختيزي افريقا د جيبوتي او صوماليا په هيوادونو کې شپږ مياشتې او درې کاله په بنگله ديش کې د نړيوالو مؤسسو د روغتيايي پروگرامونو د لارښوني او همغږۍ چارې پر مخ بوولی دي.

ډاکټر زماني يولس کاله د کليفورنيا د ايالتي پوهنتون، سان ډيگو د عامې روغتيا د عالي پوهنځي او سانفرانسيسکو د پوهنتون سره کار کړی او د دی ايالت د ورکتونونو د روغتيايي چارو د پروگرامونو د ډايرکټر په توگه دنده تر سره کړېده. ډاکټر زماني نن سبا د امريکا د کليفورنيا په ايالت کې د ټولنيزو خدمتونو د ادارې سره د پروگرام د متخصص په توگه کار کوي. په گڼ شمير سيمه ايزو او نړيوالو کنفرانسونو کې په گډون او مختلفو مسلکي ټولنو کې په غړيتوب سر بيره، د سانفرانسيسکو په سيمه کې د افغان کلتوري ټولني يو تکړه غړی دی چې د خپل کلتور او وطن سره د نوي کول د پوهاوي او پيژندگلوۍ په هکله يو مخکښ رول لوبوي. نوموړی واده لري او د دريو اولادونو پلار دی.

زه خو وایم الله تعالی دی هر چا ته د کونړ د غازي، مير زمان خان د لمسيانو په څير لمسيان ورکړي چې د نيکه د نوم د روښانه ساتلو ترڅنګ، د ژوند کولو په هنر، ژوندو ته د خدمت مصدر او د پوهې په رڼا کې د ژوندون څخه د الهام اخيستلو ظرفيت له ځانه سره ولري.

د ډاکټر عبد الرحمن زماني چاپ شوي آثار:

1. د غازي مير زمان خان ميرزمان خان ژوند او مبارزو ته يوه لنډه کتنه، اسد دانش مطبعه، کابل، افغانستان
2. مرور کوتاهی بر زندگی و مبارزات غازي مير زمان خان، اسد دانش مطبعه، کابل، افغانستان
3. بازنگری دوره امانی و توطئه های انگلیس، مؤسسه نشراتی مسکا، کابل افغانستان .
4. مروری بر کتاب دوره امانی پوهاند کاکر

د پاڼو شميره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خپر و لولی

5. پر امانی دورې د پوهاند کاکړ کتاب ته یوه کتنه
6. په آزاد سرحد کې خپلواکۍ غوښتونکي مبارزې او د مومندو په مشهورو غزاگانو کې د غازي میرزمان خان ونډه.
7. جنگ استرداد استقلال افغانستان : جبهه فراموش شده چترال و کنړ، حقایق نهفته و حرف های ناگفته جبهه چهارم . دانش خپرندوي ټولنه ، پېښور . ۲۰۰۸ کال
8. اوسنی روغتيايي ستونزې د اسلامي فقهي په رڼا کې . داسلامي فقهي اداره، کالیفورنيا . ۲۰۰۸ کال
9. دزمانې یاد . دانش خپرندوي ټولنه ، پېښور . ۲۰۰۵ کال
10. Serving children from Biracial/Bi-Ethnic Families: A Supplementary Curriculum for the Training of Child Care Providers, 2000.
11. Health and Safety in the Child Care Setting Prevention of Infectious Disease – A Curriculum for Training of Child Care Providers, Second Edition 2001
12. Health and Safety in the Child Care Setting Prevention of Injuries – A Curriculum for Training of Child Care Providers, 2001.
13. Modules for Training of Trainers in Primary Health Care in Bangladesh, 1994 .
14. Modules for Training of Field Workers in Primary Health Care in Bangladesh, 1994.
15. Prevention is Better than Cure, Curriculum for Health Education in Schools, 1987.
16. وقایه له معالجي نه ښه ده : د ښوونځيو دپاره د روغتيايي تعليماتو درسي نصاب . ۱۹۸۷
17. هلته چه ډاکتر نشته (پښتو ژباړه) ، پېښور . ۱۹۸۷ کال
18. رهنمای لابراتوار های ای آر سی . (Guidelines for ARC Laboratories , 1985)
19. د ماشوم ښه پالنه (ژباړه) (Better Child Care, Pashtu translation of a booklet for health education , 1984)
20. دخپتي چينجي د ماشومانو دښمن (پښتو ژباړه) (Intestinal Parasites, Pashtu translation of a booklet for health education, Second Edition , 1982)
21. Operations Procedures, Manual for ARC Medical Officers, 1986.
22. مونږ څه وخورو (پښتو ژباړه) (What should we eat? Pashtu translation of a booklet for health education , 1982).